

ІДЕЇ КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНОГО ПІДХОДУ Л. С. ВИГОТСЬКОГО В ПРОЦЕСІ ІНТЕРІОРИЗАЦІЇ ГУМАНІТАРНО-ФАХОВИХ ЗНАТЬ СТУДЕНТАМИ-ФІЛОЛОГАМИ

6. Канішевська Л. В. Виховання соціальної зрілості старшокласників загальноосвітніх шкіл-інтернатів у позаурочній діяльності : монографія. Київ. 2011. 368 с.

7. Управління інноваційним розвитком загальноосвітнього навчального закладу : моделі, соціокультурні процеси, технології : наук.-метод. посібник / Л. М. Калініна та ін. ; за наук. ред. проф. Л. М. Калініної. Київ, Володимирець. 2011. 560 с.

REFERENCES

1. Bekh, I.D. (1997). Dukhovni tsinnosti v rozvytku osobystosti [Spiritual values in development of personality]. *Pedagogy and Psychology*. No. 1(14), pp. 124–129. [in Ukrainian].

2. Bulavenko, S.D. (2019). Osvitno-informatsiinyi prostir dlia formuvannya sotsialno-aktyvnoi osobystosti [An educational and information space of forming a socially active personality]. *Tutorial*. Nizhyn, 314 p. [in Ukrainian].

3. Bulavenko, S.D. & Kovalenko, Ye.I. (2018). Formuvannya sotsialnoi aktyvnosti uchniv [Forming the students' social activity]. *Tutorial*. Nizhyn, 224 p. [in Ukrainian].

4. Hryhorash, V., Kasianova, O. & Marmaza, O. (2003). Upravlinnia navchalnym zakladom : navchalno-metodychnyi posibnyk [Management of an educational institution: an educational-methodical manual]. Kharkiv, 160 p. [in Ukrainian].

5. Dmytrenko, H. A. (1999). Stratehichniy menedzhment u systemi osvity : navch. posibnyk [Strategic Management in the Educational System: Tutorial. Manual]. Kyiv, 176 p. [in Ukrainian].

6. Kanishevska, L. V. (2011). Vykhovannia sotsialnoi zrilosti starshoklasnykiv zahalnoosvitnikh shkil-internativ u pozaurochnii diialnosti : monohrafiia [An education of social maturity of high school students of boarding schools in extracurricular activities: monograph]. Kyiv, 368 p. [in Ukrainian].

7. Upravlinnia innovatsiynym rozvytkom zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu : modeli, sotsiokulturni protsesy, tekhnolohii : nauk.-metod. posibnyk [Management of innovative development of a comprehensive educational institution: models, socio-cultural processes, technologies: scientific-method. Manual]. L. M. Kalinina et al; (Ed.). L. M. Kalinina. Kyiv, Volodymyrets. 2011. 560 p. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 21.06.2019

УДК 378. 026

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2019.179341>

*Олена Бабенко, кандидат філологічних наук,
доцент кафедри романо-германських мов і перекладу
Національного університету біоресурсів і природокористування України*

ІДЕЇ КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНОГО ПІДХОДУ Л. С. ВИГОТСЬКОГО В ПРОЦЕСІ ІНТЕРІОРИЗАЦІЇ ГУМАНІТАРНО-ФАХОВИХ ЗНАТЬ СТУДЕНТАМИ-ФІЛОЛОГАМИ

У статті розглянуто ідеї культурно-історичного підходу Л. С. Виготського в процесі інтеріоризації гуманітарно-фахових знань студентами-філологами в їхній проекції на освітній простір вишу. Три лінії оволодіння культурою, виокремлені Л. С. Виготським, ми співвідносимо з модулями навчального плану професійної підготовки студентів-філологів, у межах яких перетворення форм спільної діяльності викладача і студентів стане запорукою успішності випускників та їхньої конкурентоспроможності на сучасному ринку праці.

Ключові слова: культурно-історичний підхід; інтеріоризація; інтеріоризація гуманітарно-фахових знань; студенти-філологи; спільна діяльність викладача і студентів.

Табл. 2. Літ. 13.

*Olena Babenko, Ph.D. (Philology), Associate Professor of the
Romance and Germanic Languages and Translation Department,
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*

L. S. VYGOTSKY'S IDEAS OF CULTURAL AND HISTORICAL APPROACH IN THE PROCESS OF INTERNALIZATION OF STUDENTS-PHILOLOGISTS' HUMANITARIAN AND PROFESSIONAL KNOWLEDGE

This paper outlines basic ideas of L. S. Vygotsky's cultural-historical approach, in particular, the ideas about person's development as the mastery of culture, raising human beings, correlation of learning and development in the zone of proximal development. The emotional background in the zones of current, potential and proximal development is described in comparison. Parameters of the child's development and their comprehension in different scientific conceptions are highlighted. L.S.Vygotsky's theoretical concepts are systematized. The implementation of this approach is impossible without internalization. Students' skills and knowledge are transformed from the social plane into the cognitive plane during this process. The internalization of philology students' humanitarian and

professional knowledge at a higher education institution is characterized by a specific transformation of cognitive objects (external in their form) into internal, personally significant, professionally oriented, scientific knowledge.

Our appeal to the issue of identifying the essential content of the concept "internalization of knowledge" in the context of its didactic comprehension is the realization of the attempt to introduce an original psychological category into the active thesaurus of pedagogical science in its pedagogical (didactic) content.

L. S. Vygotsky singles out three areas of culture acquisition. They are connected with three modules of the curriculum for philology students, in which the transformation of the forms of joint activity of a teacher and students into individual ones will become some guarantee for the graduates' autonomy in their professional career and help them be competitive in the modern labor market.

Keywords: *a cultural and historical approach; internalization; internalization of humanitarian and professional knowledge; students-philologists; joint activity of a lecturer and students.*

Постановка проблеми. В умовах переходу до загальносвітового відкритого освітнього простору, реалізації української шкільної реформи зростає науково-практична потреба в модернізації і гармонізації всіх компонентів навчального процесу як одного із способів управління пізнавальною діяльністю студентів, а саме: змісту, форм, засобів, підходів, принципів, методів, прийомів навчання, а також ключових компетенцій.

Основною проблемою формування майбутнього фахівця у закладі вищої освіти ми бачимо недоліки процесу його професійної підготовки, розрив теорії і практики, недостатньо продуману організацію аудиторної і позааудиторної роботи, педагогічної практики. Ми вважаємо, що склалися об'єктивні передумови для нового підходу до професійної підготовки студентів-філологів у виші, до складного процесу інтеріоризації гуманітарно-фахових знань, який був закладений і детально описаний в соціокультурній теорії навчання Л. С. Виготського та є одним з найактуальніших і дискусійних підходів у світовій психолого-педагогічній науці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Культурно-історична теорія розвитку дитячої психіки отримала своє обґрунтування в роботах Л.С. Виготського та була продовжена в наукових працях П.Л. Гальперіна, В.В. Давидова, О.М. Леонтьєва, Д.Б. Ельконіна, Н.Ф. Талізінної, Ж.П. Лантольфа і Ж. Аппела, К. Шабані та багатьох інших. В якості основного принципу розгляду розвитку дитини Л. С. Виготський бере принцип історизму, розглядаючи психічні реалії в еволюції крізь призму історичного періоду. Сутність розвитку психіки полягає в процесі оволодіння людиною своєю поведінкою і психікою.

У психолого-педагогічній науці також широко відома низка робіт, присвячених феномену "інтеріоризації", який тісно пов'язаний з соціокультурною теорією навчання Л. С. Виготського і детально проаналізований у наукових працях О.Г. Асмолова, Т.В. Ахутіної, Л.С. Виготського, П.Л. Гальперіна, В.В. Давидова, І.І. Іл'ясова, О.М. Леонтьєва, А.В. Петровського, С.П. Сенющенкова,

С.Л. Рубінштейна, Н.Ф. Талізінної. Міждисциплінарні аспекти досліджуваного поняття розглянуто в статтях О.В. Бабенко, І.Ю. Сіняговської, О.В. Малихіна [1; 2; 7; 8; 10].

Мета статті – розглянути ідеї культурно-історичного підходу Л.С. Виготського в процесі інтеріоризації гуманітарно-фахових знань студентами-філологами у проекції на освітній простір вишу.

Виклад основного матеріалу. Серед впливових шкіл і напрямків у психології поруч з теорією Л.С. Виготського виокремлюють епігенетичну теорію Е. Еріксона, генетичну пояснювальну схему інтелектуального розвитку Ж. Піаже. На наш погляд, різні психологічні школи повинні не опонувати, а уточнювати і доповнювати одна одну. Пізнання про людину не розвивається шляхом заміни застарілих парадигм новими. Еволюція наукового знання доводить, що цей процес протікає за допомогою їхнього взаємовпливу і взаємозбагачення. Детально параметри розвитку дитини та їхнє розуміння в різних наукових концепціях наведено в Таблиці 1. [6].

У культурно-історичному підході Л.С. Виготського обґрунтовується теза про те, що життя сучасної культурної людини є не просто продуктом біологічної еволюції, а й продуктом культурно-історичного розвитку. Ключовим моментом цих процесів вважається створення і використання людиною знака. Подібно до того, як створені людиною знаряддя праці дозволяють їй перетворювати навколишній світ (зовнішню дійсність), знаки дозволяють людині перетворювати свою поведінку і свідомість (звернені як би всередину, на самого себе) [3].

Іноземні дослідники резюмують такі положення, що випливають з теорії Л.С. Виготського [11; 12; 13, 160]:

- 1) Навчання передуює розвитку.
- 2) Мова є основним засобом (інструментом) думки.
- 3) Посередництво займає центральне місце в навчанні.
- 4) Соціальна взаємодія є основою навчання і

**ІДЕЇ КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНОГО ПІДХОДУ Л. С. ВИГОТСЬКОГО В ПРОЦЕСІ ІНТЕРІОРИЗАЦІЇ
ГУМАНІТАРНО-ФАХОВИХ ЗНАТЬ СТУДЕНТАМИ-ФІЛОЛОГАМИ**

розвитку. Навчання – це процес учнівства й інтеріоризації, коли навички і знання перетворюються з соціального плану в когнітивний.

5) Зона найближчого розвитку є основним простором діяльності, в якому відбувається навчання.

Філософський енциклопедичний словник дає таку дефініцію поняття “інтеріоризація”. Інтеріоризація (від лат. interior – внутрішній) – перехід із-зовні всередину. Термін стосується процесу формування внутрішніх структур людської психіки під впливом зовнішніх чинників соціальної дійсності [9, 253]. Будучи міждисциплінарним поняттям, “інтеріоризація” має різні дефініції та трактування. Деякі з них ми систематизували в Таблиці 2. [2, 26].

Інтеріоризація гуманітарно-фахових знань студентами-філологами в процесі навчання у вищій характеризується специфічною трансформацією пізнавальних об’єктів, зовнішніх за своєю формою у внутрішньо-присвоєні, особистісно-значущі, професійно-орієнтовані, наукові знання, які не тільки узагальнюються, формуються, але і надалі використовуються в процесі професійної діяльності.

Зовнішнє освітнє середовище вишу та сучасні вимоги до професійної підготовки визначають зміст гуманітарно-фахових знань, а їхня інтеріоризація забезпечує професійний розвиток майбутніх викладачів іноземних мов.

Необхідно відзначити, що зона найближчого

розвитку залишається однією з найбільш вживаних та найменш зрозумілих термінів у сучасній психолого-педагогічній літературі. Згідно з М.Ю. Кондратьєвим, С.А. Ільїним, зона найближчого розвитку – рівень розвитку, досягнутий дитиною в процесі взаємодії з дорослим, який розвивається особистістю в ході спільної діяльності з дорослим, але не проявляється в рамках індивідуальної діяльності [4].

Зарубіжні дослідники розглядають зону найближчого розвитку як пробіл між тим, що дитина може робити в поточний момент самостійно, і тим, що вона може робити за підтримки когось. Зона актуального розвитку описується як стабільна, млява, комфортна, нудна, безпроблемна, легка, безпечна. Зона потенційного розвитку збігається з ситуацією, яка може бути охарактеризована як стресова, тривожна, відбиваюча бажання, розчаровуюча, виснажлива, лякаюча. У свою чергу, зона найближчого розвитку асоціюється з емоційним станом людини, яка жвава, схвильована, готова до ризику і відкрита викликам.

Згідно з Л. С. Виготським, процес культурного розвитку дитини включає в себе оволодіння культурно заданими засобами:

1. Дій з предметами;
2. Відносин з іншими людьми;
3. Володіння собою, своєю психічною діяльністю, своєю поведінкою.

У студентській юності смислове поле

Таблиця 1.

Параметри розвитку дитини та їхнє розуміння в різних наукових концепціях

Психологи	Хід розвитку	Умови	Джерела	Форма розвитку	Специфіка розвитку	Рухливі сили розвитку
Ст. Холл К. Коффа З. Фрейд Ж. Піаже Е. Еріксон	від індивідуального до соціального (соціалізація)	спадковість	усередині індивіда (в його природі)	приспосовування	різні форми концепції рекапітуляції : 1) теорія повторення 2) теорія корисності 3) теорія відповідності	преформізм, чинники розвитку (спадковість і середовище)
Л. С. Виготський О. М. Леонтьєв О. В. Запорожець Д. Б. Ельконін М. І. Лісіна П. Я. Гальперін В. В. Давидов	від соціального до індивідуального (індивідуалізація)	Морфо-фізіологічні особливості мозку і спілкування	поза індивіда (в його середовищі)	присвоєння	розвиток дитини не підпадає під дію біологічних законів, а підпадає під дію суспільно-історичних законів	Навчання, діяльність

Таблиця 2.

Порівняльна таблиця трактування поняття “інтеріоризація”

Розділ психології	Трактування поняття
Операційна теорія розвитку інтелекту	Інтеріоризація – явище, вторинне від логічного розвитку мислення і означає створення плану ідеальних, власне логічних конструкцій (Ж. Піаже).
Соціологічна школа психології	Інтеріоризація – процес, коли дитина запозичує з суспільної свідомості поняття, уявлення, категорії, які потім утворюють структуру її особистих поглядів (Е. Дюркгейм).
Вікова і педагогічна психологія, Інструментальна психологія	Л. С. Виготський розробляє теоретичну систему інструментальної психології, одне з центральних місць в якій належить поняттю “вращення” (синонім поняттю “інтеріоризація”).
Педагогічна психологія	Інтеріоризація – один з окремих механізмів засвоєння знань. Інтеріоризація – єдність трьох процесів: переходи “зовнішнє-внутрішнє”, “соціальне-індивідуальне”, “матеріальне-ідеальне” (П. Я. Гальперін, Н. Ф. Талізін).
Соціальна психологія	Інтеріоризація – механізм перетворення структури особистості (З. Фрейд, Ч. Кулі, Дж. Мід). Інтеріоризація та соціальна адаптація – основні форми соціалізації особистості (К. В. Рубчевський).
Об’єктивна психологія	Інтеріоризація – принцип, який впливає на розвиток мислення; самосвідомості; мотивації людини (І. М. Сеченов).
Психологія поведінки	Інтеріоризація – психічний феномен, що вимагає пояснення існування “внутрішніх” процесів. (І. М. Сеченов, П. Жане, Джон Б. Уотсон).
Психологія формування та розвитку особистості	Інтеріоризація – основний процес психології пізнання (Дж. Брунер, А. В. Брушлінський).

наповненості предмета, особливості відносин з оточуючими, а також засоби саморегуляції освоюються на своєму віковому рівні в контексті вирішення актуальних життєвих задач, які багато в чому пов’язані з освоєнням предметного змісту майбутньої професії, соціально-комунікативного простору професії. Становлення і розвиток професійно значущих особистісних якостей виходять на передній план.

Три лінії оволодіння культурою, виокремлені Л.С. Виготським, стали визначальними для конструювання змісту педагогічної освіти в цілому [5, 45]:

1. Засвоєння предметного матеріалу (предметний модуль навчального плану професійної підготовки) тієї предметності, з огляду на яку майбутній вчитель буде вибудовувати та реалізовувати свою практику навчання і розвитку.

2. Засвоєння психолого-педагогічних знань і методів роботи з дітьми різних вікових груп з урахуванням індивідуальних і соціокультурних особливостей, а також для роботи з колегами, батьками та іншими учасниками освітнього процесу (психолого-педагогічний модуль навчального плану).

3. Засвоєння засобів власного культурного і

особистісного розвитку (соціокультурний модуль навчального плану). Цей модуль спрямований на розширення культурних горизонтів, засвоєння інструментів особистісного розвитку.

Висновки. Отже, ми розглянули базові ідеї культурно-історичного підходу Л. С. Виготського, а саме ідеї про розвиток як про оволодіння культурою, вік, співвідношення навчання і розвитку в зоні найближчого розвитку, а також ми описали емоційну складову зон актуального, потенційного і найближчого розвитку. Реалізація цього підходу неможлива без інтеріоризації, в процесі якої знання, вміння, навички учнів переходять з соціального плану в когнітивний. Інтеріоризація гуманітарно-фахових знань студентами-філологами в період навчання у виші характеризується специфічною трансформацією пізнавальних об’єктів, зовнішніх за своєю формою у внутрішньо-присвоєні, особистісно-значущі, професійно-орієнтовані, наукові знання.

Три лінії оволодіння культурою, які були виокремлені Л.С. Виготським, ми співвідносимо з модулями навчального плану професійної підготовки студентів-філологів, в межах яких перетворення форм спільної діяльності викладача і студентів в індивідуальні стане запорукою

автономності випускників у професійній діяльності та дозволить їм бути конкурентоспроможними на сучасному ринку праці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабенко О. В. Internalization of Ukrainian national values through the Taras Shevchenko museum in Toronto. Феномен Тараса Шевченка: лінгвістичний і історичний і соціофілософський аспекти (до 205-річчя від дня народження): зб. матеріалів міжнародної наук.-практ. конф., Київ 12-13 березня 2019 р. Київ. С.188–189.

2. Бабенко О. В. Генезис поняття “інтеріоризація” в психолого-педагогічній науці. *Актуальні проблеми педагогіки, психології та професійної освіти*. 2018. 2 (1). С. 23–28.

3. Выготский Л. С. Собр. соч.: в 6 т. Т. 6: Орудие и знак в развитии ребенка. Научное наследие / под ред. М.Г. Ярошевского. Москва. 1986. 400 с.

4. Кондратьев М. Ю., В. А. Ильин Азбука социального психолога-практика: Справочно-энциклопедическое издание. Москва: ПЕР СЭ, 2007. 464 с.

5. Обухов А. С. Модернизация педагогического образования на основе идей культурно-исторической психологии Л. С. Выготского // Проблемы современного образования. 2017. №4. С.41–60.

6. Обухова Л.Ф. Детская психология: теории, факты, проблемы. Москва. 1995. URL: <http://psylib.org.ua/books/obuhl01/txt06.htm>

7. Малихін, О. В, Бабенко, О. В. Issues of the concept “internalization” in the context of theoretical studies. Стратегії інтеріоризації змісту професійної підготовки майбутніх філологів: теорія і практика: монографія / за ред. проф. О. В. Малихіна. Частина 2. Київ. Видавничий центр НУБіП України, 2018. С.141–155.

8. Сіняговська І. Ю. Проблема інтеріоризації знань у психолого-педагогічній науці. Педагогіка вищої та середньої школи. 2015. Вип. 45. С. 292–298.

9. Філософський енциклопедичний словник / В.І.Шинкарук (голова редколегії) та ін.; Л.В.Озадовська, Н.П.Поліщук (наукові редактори); І.О.Покаряєвська (художнє оформлення). Київ. 2002. С.253.

10. Babenko O. V. Strategies of internalization in the process of teaching linguistic studies. *Zbiyr artykuiyw naukowych “Science, Research, development. Pedagogy” №11*, Warszawa: Diamond trading tour, 2018. С.25–28.

11. Lantolf J. P. Sociocultural theory and the teaching of second languages. London: Equinox Publishing, 2008.

12. Shabani K. Applications of Vygotsky’s sociocultural approach for teachers’ professional development. *Cogent Education*, 3(1), 2016.

13. Walqui A. Scaffolding instruction for English language learners: A conceptual framework. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 2006. 9, 159–180.

REFERENCES

1. Babenko, O. V. (2019). Internalization of Ukrainian national values through the Taras Shevchenko museum in Toronto. *Fenomen Tarasa Shevchenka: linhvistychnyi i istorichniyi i sotsiofilosofskiyi aspekty (do 205-richchia vid dnia narodzhennia): zb. materialiv mizhnarodnoi nauk.-prakt. konf.* – The Phenomenon of Taras Shevchenko: Linguistic and Historical and Socio-Philosophical Aspects (to the 205th Birthday): A Collection of Proceedings of the International Scientific-Practical. Conf Kyiv, the 12-13 March 2019. (pp.188–189). Kyiv. [in Ukrainian].

2. Babenko, O. V. (2018). Henezys poniattia “interioryzatsiia” v psykhologo-pedahohichnii nauks. Aktualni problemy pedahohiky, psykhohohii ta profesiinoi osvity [Genesis of the concept of “internalizations” in psychological and pedagogical science]. *Current problems of pedagogy, psychology and professional education*. Vol.2 (1), pp.23–28. [in Ukrainian].

3. Vygotskiy, L. S. (1986). *Sobr. soch.: v 6 t. T. 6: Orudiye i znak v razvitii rebenka. Nauchnoye nasledstvo* [Collected works.: in 6 v. Volume. 6: A tool and a sign in the development of a child]. (Ed. M.G. Yaroshevsky. Moscow, 400 p. [in Russian].

4. Kondratyev, M. Yu. & Ilin, V. A. (2007). *Azbuka sotsialnogo psikhologa-praktika: Spravochno-entsiklopedicheskoye izdaniye* [Alphabet of a Social Psychologist-Practice: Reference Encyclopedic]. Moscow, 464 p. [in Russian].

5. Obukhov, A. S. (2017). Modernizatsiya pedagogicheskogo obrazovaniya na osnove idey kulturno-istoricheskoy psikhologii L. S. Vygotskogo [Modernization of pedagogical education based on the ideas of cultural-historical psychology of L. S. Vygotsky]. *Problems of modern education*. No. 4. pp. 41–60. [in Russian].

6. Obukhova, L.F. (1995). *Detskaya psikhologiya: teorii. Fakty. Problemy* [Child psychology: theory, facts, problems.]. Moscow. Available at: <http://psylib.org.ua/books/obuhl01/txt06.htm>. [in Russian].

7. Malykhin, O. V. & Babenko, O. V. (2018). *Issues of the concept “internalization” in the context of theoretical studies. Stratehii*

interioryzatsii zmistu profesiinoi pidhotovky maibutnikh filolohiv: teoriia i praktyka [Strategy of internalization of the contents of the professional training of future philologists: theory and practice]. Monograph. (Ed.) prof. O. V. Malikhin. Part 2. Kyiv, pp.141–155. [in Ukrainian].

8. Sinyagovska, I. Yu. (2015). Problema interiorizatsii znan u psikhologo-pedagogichnyi nauksi [The problem of internalization of knowledge in psychological and pedagogical science]. *Pedagogy of higher and secondary schools*. Vol. 45, pp. 292–298. [in Ukrainian].

9. Filosofskyi entsyklopedychnyi slovnyk (2002). [Philosophical Encyclopedic Dictionary]. V. (Ed.).I. Shynkaruk et al.; Kyiv, p.253. [in Ukrainian].

10. Babenko, O. V. (2018). Strategies of internalization in the process of teaching linguistic studies. *Zbiyr artykuiyw naukowych* [“Science, Research, development. Pedagogy”]. No.11, Warszawa: Diamond trading tour, pp.25–28. [in English].

11. Lantolf, J. P. (2008). Sociocultural theory and the teaching of second languages. London: Equinox Publishing. [in English].

12. Shabani, K. (2016). Applications of Vygotsky’s sociocultural approach for teachers’ professional development. *Cogent Education*, 3(1). [in English].

13. Walqui, A. (2006). Scaffolding instruction for English language learners: A conceptual framework. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 9, pp.159–180. [in English].

Стаття надійшла до редакції ..2019

УДК 378.3:811.246

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2019.179342>

Галина Задільська, кандидат філологічних наук,
доцент кафедри порівняльної педагогіки та методики викладання іноземних мов
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

КОГНІТИВНО-КОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ МОНОЛОГУ ТА ДІАЛОГУ МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ЗВО

У статті висвітлено особливості реалізації когнітивно-комунікативної методики навчання студентів-філологів ЗВО монологічного та діалогічного мовлення. Розглядаються особливості застосування сучасних методів навчання монологічного та діалогічного мовлення, як невід’ємної складової професійної компетентності майбутніх вчителів, за допомогою адекватної організації навчальних занять і запровадження інтерактивних видів аудиторних робіт; обґрунтовується доцільність і необхідність розвитку вмінь і навичок іншомовного спілкування у студентів-філологів ЗВО за сучасних умов інтеграції в міжнародний освітній простір.

Ключові слова: сучасні педагогічні технології; когнітивно-комунікативна методика; когнітивні методи навчання; мовна система; монологічне та діалогічне мовлення; студенти-філологи ЗВО.

Лім. 10.

Halyna Zadilka, Ph.D.(Philology), Associate Professor of the Comparative Pedagogics and Methodology of Foreign Languages Teaching Department, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

COGNITIVE-COMMUNICATIVE APPROACH TO MONOLOGUE AND DIALOGUE SKILLS TRAINING OF UNIVERSITY STUDENTS OF LINGUISTIC DEPARTMENTS

The article deals with the peculiarities of cognitive-communicative methods of teaching monologue and dialogue speech, with the implementation of new modern techniques of monologue and dialogue speech in the training of university students of linguistic departments as an important component of their professional competence as future teachers which is derived with the help of appropriate organization of studies and use of interactive methods; the grounding of the suitability and necessity of foreign language communication of university students of linguistic departments in the modern conditions of international educational integration is given. The analysis of cognitive-communicative approach in the light of its two basic methods – the cognitive and communicative has been done. Definition of communicative and cognitive methods is given. The opportunity of unification of cognitive and communicative knowledge systems for the solution of the practical problem – monologue and dialogue speech teaching as a thinking concept and a functional unit is considered in the article. In teaching monologue it is mentioned the importance of forming both – unprepared and prepared monologue speech. In teaching dialogue speech the attention has been paid to instructional and untechnical technologies among which verbal, non-verbal